

№10 (18 грудня 2014)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА

ЗМІСТ

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА.....	1
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА І ОБОРОНА.....	1
ЕКОНОМІКА.....	2
ЕНЕРГЕТИКА.....	4
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА.....	4
СОЦІОЛОГІЯ.....	7
ПОДІЇ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА.....	8

НОВА ВЕРХОВНА РАДА МАЄ ВСІ ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Рада, обрана на позачергових парламентських виборах, істотно відрізнятиметься за своїм складом і, сподіваюся, за тим, як працюватиме, від попередніх парламентів. Насамперед від початку виборчої кампанії було зрозуміло, що в цій Раді сформується більшість з політичних партій, які мають спільні політичні цілі. По суті, в цій Раді зібралися політичні однодумці.

Зараз сформована коаліція, до складу якої увійшло 302 народних депутати. Це трохи більше, аніж конституційна більшість. Це перша передумова того, що у цій Раді буде принаймні стійка більшість, необхідна для ухвалення рішень.

Крім того, ця Рада істотно оновила свій склад: до парламенту увійшло більше 240 депутатів, які вибрані вперше. Причому це люди, які займають активну громадянську позицію: представники ЗМІ, громадські активісти і представники добровільних батальйонів – усі політично активні люди. Крім того, вони всі дотримуються проєвропейських поглядів. Ці люди не є обтяжені негативами, характерними для попередніх скликань Ради, та не є причетні до політичної корупції. Тому є надія, що вони привнесуть у діяльність цього Парламенту новий стиль політичної поведінки, ухвалення рішень, що більше відповідатиме стандартам прозорості, відкритості та підзвітності своїм виборцям.

Отже, є очікування, пов'язані з новою якістю роботи Верховної Ради і новою якістю депутатів.

Зараз великий запит на нормальну конструктивну діяльність Парламенту саме з точки зору реалізації тих цілей, які громадяни України підтримали на Майдані і підтримують зараз, – цілей, пов'язаних з європейською інтеграцією. Є передумови для того, щоб ця Верховна Рада працювала ефективно.

Часто говорили, що політичні сили дуже довго працювали над коаліційною угодою. Але, в принципі, ця робота засвідчила інтерес усіх політичних сил

до того, щоб ретельно прописувати документ і визначати ті завдання, які вони вирішуватимуть під час своєї діяльності. Отже, передумови до конструктивної роботи в цій Верховній Раді є.

Повна версія [тексту](#)

Заступник генерального директора –
директор політико-правових програм
Центру Разумкова
Юрій ЯКИМЕНКО

Національна безпека і оборона

ДО РЕФОРМИ ЗСУ ПОВИННІ БУТИ ЗАЛУЧЕНІ НЕ ЛИШЕ ВІЙСЬКОВІ, АЛЕ Й ПОЛІТИЧНІ ДІЯЧІ

Проблема оборонних ресурсів у найширшому сенсі, включаючи і резерви армії, обговорювалася в Україні вже давно. Ще 2004р., коли формувалася перша стратегічна концепція розвитку Збройних Сил, ми замислилися, яким повинен бути вигляд українських Збройних Сил і яке місце в цій системі будуть займати резерви. Але в підсумку тієї тенденції в оборонній політиці, яку реалізовував Уряд Януковича, армія стала джерелом збагачення певних економічних груп. А з початку агресії питання резервів не просто загострилося, воно стало головним. Бо Збройні Сили були тоді практично знищені. Звідси проблеми з оснащенням добровільних батальйонів, а зараз постало ще й питання із забезпеченням, зокрема зимовим одягом. Пов'язані з цим корупційні скандали в Міноборони закінчилися переважно обвинуваченнями проти людей, які насправді нічого не вирішували.

В Україні, з урахуванням досвіду і помилок інших країн, має бути створена власна модель сектору безпеки, а отже, і його людських і матеріальних резервів. Однак реформувати систему збройної організації країни зсередини, тобто силами самих військових, не варто. Ще влітку з боку громадськості пролунала пропозиція створити при Раді реформ Адміністрації Президента, очолюваній Дмитром Шимківим, комітет з реформування сектору безпеки, яким керували би провідні політичні діячі, наділені великими повноваженнями, аж до заслуховування керівництва

силових структур, а також формування експертних груп у різних напрямках реформування Збройних Сил. Тоді реформа ЗСУ отримала б підтримку суспільства. Зараз же з коліс народжуються якісь концепції реформування, причому окремо по кожному з відомств. Їх спробують якимось чином поєднати.

Зусилля з реформування Збройних Сил і їх резервів повинні бути комплексними, включаючи також і стабілізацію економіки, зокрема й на територіях, постраждалих від агресії. Не можна давати Путіну реалізувати всі його плани, які полягають у припиненні існування України як незалежної держави.

Порівнюючи людські й технічні ресурси та резерви України та Росії, варто зазначити, що у Росії вони обмежені за принципом їх застосування. Україна – це далеко не єдине місце, де ці сили і засоби можуть знадобитися Росії. Стверджують, що Путін почне наступати на Україну навесні наступного року. А я передбачаю, що наступ почнеться якраз проти Росії в Середній Азії. Там може активізуватися т.зв. Ісламська держава. У підсумку, Путін може втратити свої позиції. Але він цього не допустить, оскільки там джерела енергоресурсів. У ісламістів там серйозні плани. Енергопотоки потрібні їм для отримання прибутку, для утримання військ і продовження експансії. Вони від цього не відмовляться. А щоб протистояти їм, Путіну будуть потрібні там і сили, і кошти, і резерви. Навчання резервістів Путін проводив не поблизу України, а саме в Середній Азії. А навесні там знову можуть знадобитися серйозні сили Китаю і Росії.

Загальний військовий потенціал Росії істотно, у 4-5 разів, перевищує військовий потенціал України. Але там і місце застосування цього потенціалу значно більше. Ми в своїй обороні зосереджені переважно на східному і північному напрямках. Що стосується протистояння з Росією, то ступінь зосередження нашого військового потенціалу вищий, а рівень мотивації наших резервів і ресурсів також більший.

Повна версія [тексту](#)

*Директор військових програм
Центру Разумкова
Микола СУНГУРОВСЬКИЙ*

ЗДІЙСНЕННЯ РЕФОРМ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ УРЯДУ ПІДТРИМКУ СУСПІЛЬСТВА І ЗАХІДНИХ ПАРТНЕРІВ

Конфлікт з Росією триватиме роками, і вирішити його лише військовим шляхом неможливо. Вихід слід шукати у поєднанні політичних, дипломатичних та військових інструментів.

Незважаючи на розгорнуту Росією масовану кампанію пропаганди, Україні вдалося зберегти міжнародну підтримку.

Сьогодні на всіх рівнях можна спостерігати бажання ЄС і США допомогти Україні, тому що всі розуміють — на українську карту поставлено дуже багато. Але дуже багато залежатиме від здатності українського Уряду довести, що він налаштований на справжні реформи, створення цілком нової держави. Насамперед ідеться про боротьбу з корупцією і про економічні реформи. Якщо будуть хоч

найменші кроки в цьому напрямі, думаю, підтримка навіть зміцниться.

Конфлікт на Донбасі вимагає швидкого ухвалення рішень, що часто є неможливим через складні бюрократичні процедури. Поки одні демонструють героїзм на фронті, добровільно виконуючи громадянський обов'язок, державний механізм продовжує працювати у звичному режимі комфорту. Він не здатний переключитися у режим воєнного часу, передусім ментально. Звідси і проблеми з постачанням і управлінням армією.

Багато хто втратив друзів. Багато, дуже багато, дивилися в очі смерті. І тепер годувати їх обіцянками досить складно. Уряд добре усвідомлює загрозу третього Майдану. Це великий виклик і одночасно велика можливість. Політики добре розуміють, що у будь-який момент їх можуть вигнати геть, як попередню владу. Враховуючи радикалізацію і кількість зброї у країні, боюся, наступний Майдан вже не буде мирним. Запобігти такому сценарію може лише реальне вирішення проблем.

Повна версія [тексту](#)

*Співдиректор програм
зовнішньої політики та міжнародної
безпеки Центру Разумкова
Олексій МЕЛЬНИК*

Економіка

НОВИЙ УРЯД МАТИМЕ ДВА МІСЯЦІ, ЩОБ ВИЯВИТИ СВОЮ ГОТОВНІСТЬ ДО ЗДІЙСНЕННЯ РЕФОРМ

Діяльність Уряду, можна охарактеризувати так: могло бути й гірше. Те, що команда Яценюка "втримала країну" від ще більших катаклізмів, це її заслуга. З іншого боку, не можна не констатувати: реформи не здійснювалися. Тому не дивно, що є певне незадоволення і в суспільстві, і у закордонних партнерів. Значною мірою відсутність реформ пояснюється виборами – спочатку

президентськими, потім парламентськими. Відтак йти на непопулярні кроки не хотіли ані команда прем'єра, ані команда Президента. Як на мене, новостворений уряд матиме два місяці, аби продемонструвати свою прихильність до кардинальних змін. Це не означає, що результати мають бути вже за два місяці. Просто якщо за цей час буде перехід від слів до діла – нам почнуть довіряти, в Україну почнуть повертатися інвестиції. Оскільки за відсутності інвестицій проведення масштабних системних реформ є нереальним.

Повна версія [тексту](#)

*Науковий консультант з економічних
питань Центру Разумкова
Володимир СІДЕНКО*

ЗМІНА РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ Є ГОЛОВНОЮ УМОВОЮ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ В УКРАЇНІ

У нас на багато посад сьогодні призначені люди, які не задіяні в наших українських політичних традиціях. Це і міністр фінансів, і міністр економічного розвитку. Це позитивний момент, але він не гарантує успіху. Дуже важливо будь-які імпульси, які виникатимуть на рівні міністрів або уряду в цілому, ретранслювати в суспільство, в ті ж регіони, в яких досить специфічні умови. Має бути особливий підхід до кожного регіону. Питання регіональної політики сьогодні стає практично центральним. Будь-яка модернізація вимагає вкладень якщо не грошей, то власних зусиль. Проблема в тому, що коли у нас говорять слово “дорого”, то всі думають, що це має бути бюджет або уряд. Але багато речей вимагають вкладень бізнесу. Наша держава повинна змінитися. Все, що ми спостерігаємо з початку створення України – це модифікація держави феодального типу, яка дає вам якісь привілеї, але ви за це повинні регулярно платити рентний платіж. Це навіть не корупція, а феодальна система стосунків. Нам необхідно позбутися цього. Держава повинна стати результатом договору між суспільством і тими, кого воно вибирає. Держава повинна стати суспільним інститутом, який

здійснюватиме загальні інтереси. У сучасних умовах це означає, що вона повинна поділитися ресурсами, вона не повинна збирати таку кількість податків, а давати можливості бізнесу розвиватися, нести відповідальність, забезпечувати правопорядок в країні. Насамперед у нас мають бути нормальні суди. У країні, де немає суду, немає закону.

Нагальною є реформа системи державних закупівель. У нас система держзакупівель – це одна з найкорумпованіших сфер. Також необхідна реформа місцевого самоврядування, реформа фінансової системи, аби більше засобів залишалося на місцях. Якщо не буде перерозподілу податків на різних рівнях, а всі засоби йтимуть до центру, то ми не впораємося із системою відкатів. Має бути чіткий перерозподіл між центральним і регіональним урядами. Кожен повинен мати своє, законом закріплене джерело доходів. І ніхто не має права втручатися у це джерело доходів.

Повна версія [тексту](#)

*Науковий консультант з економічних питань
Центру Разумкова Володимир Сіденко*

РОСІЯ ХОЧЕ КОНТРОЛЮВАТИ СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ

Варто звернути увагу на те, що рішення МВФ приймалося з урахуванням думки найбільших акціонерів, серед яких є США. Я оцінюю допомогу МВФ як значну: якби не було двох траншів від МВФ, то наші валютні резерви були б істотно нижчими і були б великі проблеми з обслуговуванням зовнішніх боргів. Ресурси МВФ стали стабілізуючим фактором, що не допустив обвалу фінансової системи України. Якщо ми зараз використовуємо ресурси належним чином, то можна буде очікувати розширення надходжень у вигляді грошової допомоги в наступному році.

Зараз українська влада повинна демонструвати максимальну відкритість у питанні використання коштів МВФ. Прем'єр повинен буде відзвітувати, як використовувалися іноземні кредити від міжнародних фінансових інститутів у 2014р. Потрібен чіткий, прозорий звіт, щоб зросла довіра іноземних партнерів.

Спекулятивними є будь-які заяви про те, скільки конкретно Україні треба грошей на імplementацію угоди з ЄС. Адже можна ефективно використовувати і невеликі ресурси, отримавши значний ефект, а можна використовувати великі суми без ефекту для країни. Тому важливо зараз дивитися, наскільки економіка справляється при вже наданих ресурсах, адже не західні країни, а ми самі повинні себе змінювати і на основі їх допомоги впроваджувати зміни.

Повна версія [тексту](#)

*Директор економічних програм
Центру Разумкова
Василь ЮРЧИШИН*

ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ ДОЗВОЛИТЬ УКРАЇНІ НАДАЛІ ОТРИМУВАТИ МІЖНАРОДНЕ ФІНАНСУВАННЯ

Іноземні держави надалі надаватимуть Україні фінансову допомогу, якщо побачать, що нова влада справді прагне подолати корупцію в державі. І влада готова до цього, бо просто не має інших варіантів.

Ніхто не приховує того, що будь-яка допомога Україні ефективна і взагалі можлива лише за умови, що

Україна реально боротиметься з корупцією. Питання прозорості дій влади, прозорості й ефективності використання міжнародних коштів – це надзвичайно актуальне завдання, яке є на порядку денному.

Дуже важливо, щоб сама українська влада проявляла ініціативу і чітко демонструвала, що її дії справді спрямовані на боротьбу з корупцією і що ті ресурси, які вона вже отримала і збирається отримати найближчим часом, використовуються чітко за призначенням і жодним чином не можуть бути втягнуті у різні приватні чи корупційні схеми.

Якщо ж українська влада не співпрацюватиме з міжнародними фінансовими інститутами і намагатиметься приховати різні негаразди, то процес піде зворотно. Навіть якщо корупційні схеми будуть закриті не повністю, але буде сама підозра в їх існуванні, і при цьому ще й буде протидія уряду, то такі речі можуть суттєвим чином ускладнити ситуацію

Повна версія [тексту](#)

*Директор економічних програм
Центру Разумкова
Василь ЮРЧИШИН*

Енергетика

ПОПРИ НЕСТАЧУ ПАЛИВА УКРАЇНА ПРОДОВЖУЄ ЕКСПОРТУВАТИ ЕЛЕКТРИКУ ДО ЄС

Основними джерелами електроенергії в Україні є АЕС, які працюють на ядерному паливі, і ТЕС, які працюють на вугіллі. Насамперед вимкнення світла в Україні пов'язане з нестачею вугілля на ТЕС. На жаль, не можна перевести виготовлення електрики на АЕС, бо їх потужність не може задовольнити всі потреби України.

Сьогодні АЕС працюють у базовому режимі, тобто вони не можуть гнучко реагувати на зміни режиму, які відбуваються в різний час доби, наприклад, коли найбільше споживають електроенергії – це з 19:00 до 21:00.

Безумовно, атомна енергетика відіграє важливішу роль, але повністю, сьогодні та й у майбутньому, не зможе замінити ТЕС. Варто сказати, що Україна досі не зупинила експорт електроенергії. Припинили лише в окремих країнах, Молдові та Білорусі, а от у Словаччину та Угорщину продовжується.

Проте важко сказати, чи зупинка експорту змогла би покращити ситуацію в Україні. Адже електроенергія в Європу постачається з "бурштинського острова",

який повністю відокремлений від української енергосистеми. В принципі, теоретично можливо підключити його, щоб ця електроенергія працювала на споживачів України, однак для цього потрібно прорахувати, скільки це буде коштувати і скільки часу на це потрібно.

Ми, як і більшість європейських країн, є енергодефіцитною державою. Стосовно електрики, то теоретично її можна купувати в Європі, а не в Росії. Та для цього потрібно синхронізувати українську газотранспортну систему з європейською, а ще зробити розгалужену систему ліній електропередач саме в Україні.

Стосовно можливих партнерів України, то Молдова могла б нам експортувати електроенергію, але у неї теж обмежені можливості, така ж ситуація і в Білорусі. Ще одним варіантом є Росія, однак вона не є надійним партнером.

Проблема у нас не в електроенергії, у нас достатньо потужностей, бракує лише палива. Можна купувати мазут чи вугілля в інших країнах, цьому сценарію потрібно приділяти більше уваги, адже це значно краще, ніж купувати енергоносії в Росії.

Повна версія [тексту](#)

Директор енергетичних програм
Центру Разумкова
Володимир ОМЕЛЬЧЕНКО

АВАРІЙНЕ ВІДКЛЮЧЕННЯ СВІТЛА ТРИВАТИМЕ ЩЕ ДОВГО, ХОЧ ЦЬОМУ МОЖНА БУЛО ЗАПОБІГТИ

Кризу, яка виникла в українській енергетиці, вирішити найближчим часом не вдасться, бо втрачено забагато часу. Тому єдиним шансом врятувати енергетичну систему країни є аварійні відключення енергопостачання.

Потрібно було діяти раніше, діяти на випередження. А зараз з цієї ситуації вийти важко. Тепер єдиним виходом є аварійні відключення й обмеження енергопостачання в регіонах, на підприємствах. Зараз інших засобів для того, щоб зберегти енергетичну систему, немає.

Швидко закупити вугілля за кордоном не вдасться. Вугілля не завозиться відразу. Для купівлі треба мати контракти. Поки укладеш контракт, поки завезеш вугілля – це все потребує часу.

Потрібно було раніше думати де можна взяти енергоресурси, а зараз уже пізно. Ми не можемо купити паливо за тиждень, якщо втратили півроку. Зараз ми в критичному становищі, і це питання швидко не вирішиться.

Завезення вугілля з ПАР, Австралії чи В'єтнаму – достатньо складний процес, і він потребує багато часу. Разом з тим робити ставку на закупівлю енергоносіїв у Росії, країни, яка нас хоче знищити, – це занайменше несерйозно.

Повна версія [тексту](#)

Директор енергетичних програм
Центру Разумкова
Володимир ОМЕЛЬЧЕНКО

Зовнішня політика

БЕЗ РЕФОРМ І ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ ДОПОМОГА ЗАХОДУ НЕ ПРИНЕСЕ УКРАЇНІ КОРИСТИ

Кажучи про позицію Росії стосовно України, я б виділив три етапи еволюції.

Перший – це м'яке переконання в євразійській інтеграції.

Другий – жорсткий примус у поєднанні з фінансово-економічними методами.

Третій етап – силова агресія. Базовим елементом російської політики є блокування європейської інтеграції України, яка руйнує російські інтеграційні плани на пострадянському просторі.

Варто також розглянути всі базові документи Російської Федерації, які пов'язані із зовнішньою політикою: "Концепція зовнішньої політики", "Воєнна доктрина", перший указ Президента

Росії у травні 2012р. Сумарно у них ідеться про те, що для Росії євразійська інтеграція на пострадянському просторі концептуально позначена головним пріоритетом зовнішньої політики. Це зафіксовано в цих документах.

У цьому плані Україна була ключовою ланкою. Ідеться про два т.зв. ядра інтеграції. Фінансово-економічне інтеграційне ядро – це Митний союз, Євразійський союз. Також військово-політичне ядро ОДКБ (Організація Договору про колективну безпеку). Росія визначила зону пострадянського простору як зону своїх привілейованих інтересів. Україна виявилася в центрі двох інтеграційних хвиль. З одного боку, це Європейський Союз, з іншого боку, це Євразійський союз.

Цього року відбулася важлива подія – підписання і ратифікація Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Це ключовий документ, який обумовлює відносини між Україною і ЄС на довгі роки. Сьогодні цей документ для України є життєво важливим. Він є однією з базових конструкцій розвитку держави на довгострокову перспективу. Ідеться про комплексні реформи у найрізноманітніших сферах. Насамперед це соціально-економічна сфера. Це реформа правоохоронних органів, судової системи. Це трансформація у сфері енергетики, а також у туризмі і космосі. Визначені чіткі параметри, за якими країна повинна розвиватися у контексті реалізації цієї Угоди. Цей документ відкриває нам шлях до європейського співтовариства. У перших розділах цього документа йдеться про співпрацю у сфері безпеки. Там є низка пунктів, в яких ідеться про спільну боротьбу з тероризмом. Сьогодні це дуже актуально. Реалізація цих пунктів для України має першочергове значення.

Також Україна вже отримала два транші допомоги від Європейського Союзу. Виділений пакет фінансово-економічної допомоги з боку США, Японії, Австралії, Швейцарії, Канади. Виділена певна гуманітарна допомога з боку ООН. Це значна допомога.

Ця допомога буде ефективною і продуктивною за двох умов.

Перше – це реалізація внутрішньоекономічних реформ в Україні.

Друге – ефективна боротьба з корупцією. Це принципово важливе питання. Допомога Україні з боку Заходу йде у різних напрямках. Це кредити, відкриття кредитних ліній, нові проекти, гранти, гуманітарна допомога.

Якщо ж брати російсько-українські відносини то тут існує низка проблем. Передусім це Крим та європейська інтеграція України.

Крим – це довгострокова проблема, яка має абсолютно інші механізми розв'язання. В цьому випадку Росія просто прийняла Крим до свого складу, а світ і Україна не визнали цього рішення.

У Донецькій і Луганській областях, своєю чергою, йдуть військові дії. Там передусім необхідно припинити вогонь. Мінські домовленості саме це і передбачають – припинення вогню, обмін полоненими, відведення артилерії. Головна умова, яка сьогодні не виконується, полягає у контролі за кордоном.

Одним із найбільших негативів цього двостороннього конфлікту є людські жертви, територіальні втрати України, колосальні економічні втрати. Але також дуже важливим є те, що між громадянами України і Росії проліг глибокий вододіл.

80% українців вважають, що за останній рік стосунки між українцями і росіянами погіршилися. 70% українців ставляться до В.Путіна негативно. У Росії все навпаки. І це відчуження носить довгостроковий характер. Україна отримала важкий травматичний досвід, який украї складно буде залікувати.

Повна версія тексту

*Співдиректор програм
зовнішньої політики та міжнародної
безпеки Центру Разумкова
Михайло ПАШКОВ*

СЕГОДНЯ НАМ НЕ СТОИТ ОЖИДАТЬ КАРДИНАЛЬНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ В ПОЛИТИКЕ РОССИИ ПО ОТНОШЕНИЮ К УКРАИНЕ*

Из интервью об агрессии России против Украины, перспективы проведения Минских переговоров, а также текущую ситуацию на Донбассе в целом.

– Какими Вы видите вероятные сценарии развития ситуации на Донбассе, с учетом всех военных и политических факторов?

Для нас конечная цель – прекращение внешней агрессии, мирное урегулирование ситуации на Донбассе, восстановление в полном объеме территориальной целостности страны. Альтернатива здесь не рассматривается. Вопрос, только, когда это произойдет? Россия сегодня заинтересована в сохранении замороженного конфликта на Донбассе, – чтобы Украина ежедневно тратила около 70 млн грн. на АТО, чтобы продолжалась дестабилизация, ухудшалась социально-экономическая ситуация,

чтобы люди разуверились в европейской интеграции и т.д. То есть речь идет об удержании Украины в зоне привилегированных интересов Москвы. Такая ситуация несет угрозу в целом украинской государственности. В свою очередь, мы должны в концептуальном плане определить наши отношения с Россией, сформулировать четкую стратегию и тактику действий на российском направлении. И это должно быть отражено в базовых стратегических документах в сфере безопасности, в Основах внешней и внутренней политики.

То есть, в ситуации, что у нас сложилась, необходимо менять наши концептуальные документы такие, как военная доктрина, стратегия нацбезопасности. То, что эти документы необходимо менять, с учетом нынешних реалий это очевидно. Тем более в контексте сегодняшних событий на востоке

страны. У нас идет война. На территории Украины воюют подразделения российской армии. И вряд ли можно говорить о восстановлении в ближайшее время с РФ добрососедских отношений. Не говоря уже о каком-либо стратегическом партнерстве. Это должно быть учтено при редакции упомянутых документов, а не только в заявлениях Верховной Рады. Это надо делать сейчас.

– Сегодняшнее перемирие на Донбассе, оно имеет какие-то стратегические цели или это только тактика?

Это скорее тактика. Это обмен пленными, прекращение огня, возможный отвод войск. Но, это не исчерпывающее решение проблемы в целом. Для урегулирования конфликта нужны прорывные решения, но не на минском уровне, а на более высоком, например, в женевском формате.

– Но Минский формат в сегодняшних условиях кажется наиболее вероятным. Каковыми вы видите позиции сторон на этих переговорах, и в первую очередь России, если они все-таки состоятся?

Отвечая на вопрос по поводу позиции сторон на Минских переговорах, в первую очередь России, я бы вспомнил, мартовское заявление МИДа РФ по поводу т.н. группы поддержки Украины, план Путина от 3-го сентября, а также его Послание Федеральному Собранию РФ 4-го декабря 2014г. Следует напомнить и о ключевых внешнеполитических документах Российской Федерации – Концепции внешней политики, Стратегии национальной безопасности, Военной доктрине и др. В них четко зафиксировано ключевое направление внешней политики РФ – реинтеграция постсоветского пространства, естественно под эгидой РФ. Исходя из этого, а так же из нынешних действий российской стороны, я считаю, что на сегодня нам не стоит ожидать каких-либо кардинальных изменений в политике России по отношению к Украине.

– Сегодня многие говорят о закрытии проекта “Новороссия”. Исходя из этого, можно ли говорить о каких-то изменениях в российской позиции, или это чисто протокольные вещи?

Российская позиция заключается в дальнейшей легализации и легитимизации переговоров официального Киева с т.н. ДНР и ЛНР. Исходя из этого, о кардинальных подвижках в позиции России,

или кардинальном изменении к лучшему ситуации в Украине на сегодняшний день, говорить, пока не приходится. Для этого есть много причин. Во-первых, наличествует ряд “красных линий”, по которым компромисс с РФ сегодня невозможен. Это проблема Крыма, европейская интеграция Украины, ее государственно-политическое устройство. Во-вторых, мы получили колоссальный травматический опыт – людские утраты, территориальные потери, финансово-экономический ущерб, исчисляемый цифрами со многими нулями. Поэтому, сегодня сложно говорить о том, что в ближайшее время переговоры принесут какой-то серьезный результат. В-третьих, произошло колоссальное по масштабам и длительное по времени отчуждение украинцев и россиян.

– Как Вы считаете, пойдет Путин дальше на эскалацию конфликта, или нет?

Большинство опрошенных нами экспертов – 70%, считают, что конфликт будет заморожен без военных действий. В свою очередь, четверть уверены, что возможна дальнейшая агрессия на юге Украины.

– Насколько в сегодняшней ситуации являются правильными отмена внеблокового статуса Украины и стремление в НАТО?

Это вполне естественный, логический продиктованный сегодняшними реалиями шаг. Но в вопросе евроатлантической интеграции, я бы не был категоричен. Скорее нужно говорить о возможностях, перспективах и праве Украины делать свой выбор по участию в системе коллективной безопасности в рамках Евроатлантического Альянса. Потому, что сегодня не может идти речь о вступлении в НАТО. К этому не готовы ни мы, ни Альянс. Такой вопрос на повестке дня сегодня не стоит по объективным причинам.

– Насколько сегодня эффективна внешняя помощь, которая оказывается Украине со стороны стран Запада?

Что касается помощи, то я бы отметил ряд моментов, принципиально важных для Украины. Во-первых, это международная солидарность, которая, явно и четко была продемонстрирована на недавнем саммите G-20 в Австралии. Во-вторых, это очень серьезная финансово-экономическая помощь, которую оказывают Украине страны Запада, и в первую очередь, Европейский Союз, предоставивший нам пакет финансовой помощи в размере €11 млрд. Также же открываются кредитные линии, учреждаются трастовые фонды, мы получаем гранты, гуманитарную помощь. И это все поступает в разные отрасли экономики. В-третьих, это “сдерживающие” Россию санкции, которые ввел ЕС и ряд стран Запада – США, Канада, Австралия и др. Самые эффективные и наиболее чувствительные для российской экономики – это, безусловно, секторальные санкции: нефтегазовая сфера, банковская сфера. И это происходит на фоне снижения цен на нефть на мировых рынках. И неслучайно российское руководство заговорило о возможном пересмотре бюджета на 2015г.

** Интерв'ю подається мовою оригіналу*

Повна версія тексту

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Михайло Пашков

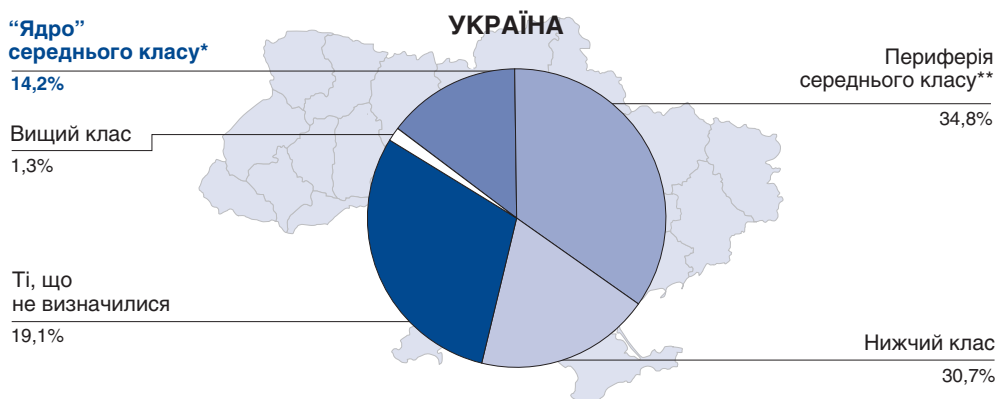

У цьому номері інформаційного бюлетеня наведені окремі результати опитування, проведеного соціологічною службою Центру Разумкова в рамках проекту “Середній клас в Україні: життєві цінності, готовність до асоціації і просування демократичних стандартів” з 26 вересня

по 10 жовтня 2014р.

Опитано 10 054 респондента віком від 18 років у всіх регіонах України, за винятком Криму, за вибіркою, що репрезентує доросле населення за основними соціально-демографічними показниками.

Соціальна структура сучасного українського суспільства за даними соціологічного опитування, % опитаних

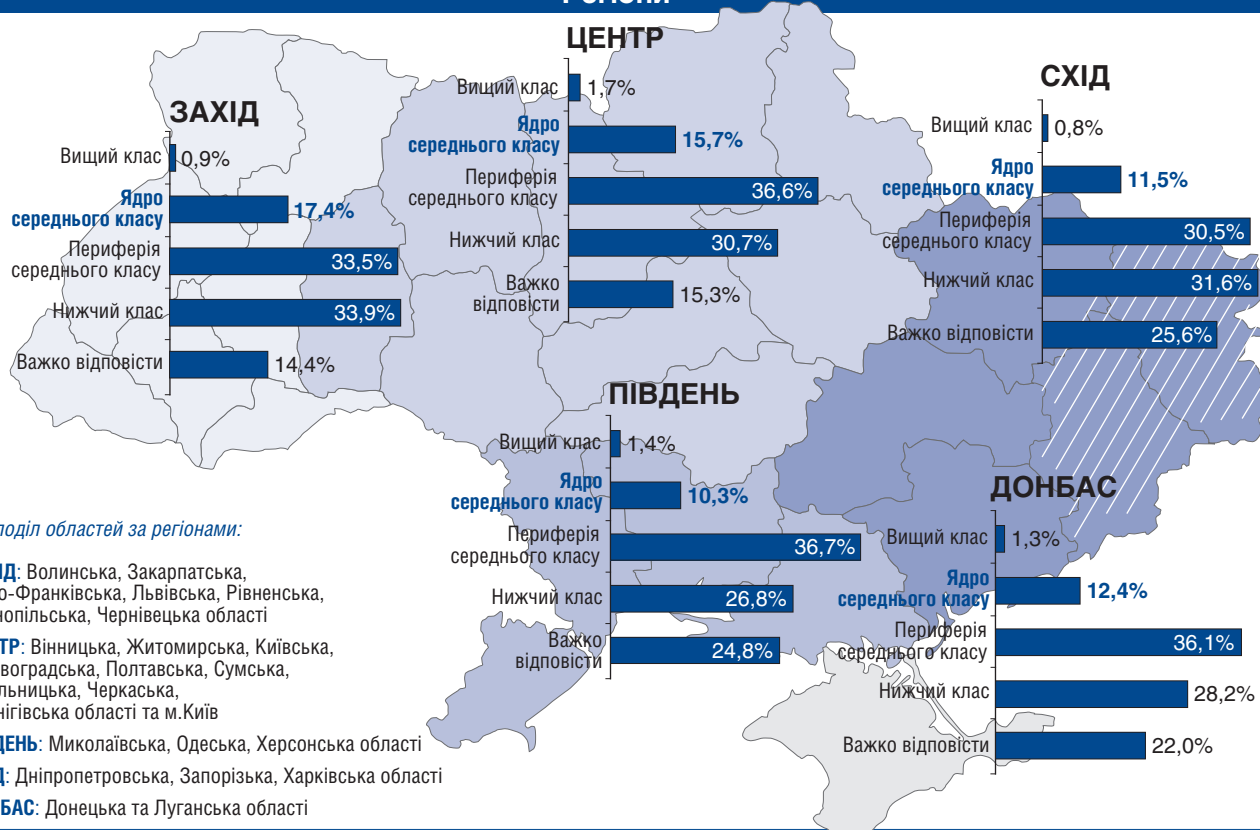

* До “ядра” середнього класу були віднесені респонденти, які:

- віднесли себе до середнього класу (середнього прошарку), відповідаючи на прямі питання (як у першому, так і в другому формулюванні);
- відповідаючи на питання тесту інтегральної самооцінки суспільного становища, позначили свою позицію балами від 4 до 6;
- відповідаючи на питання про рівень матеріального добробуту родини, обрали варіанти відповіді: “в цілому на життя вистачає, але придбання речей тривалого вжитку викликає труднощі”, “живемо забезпечено, але зробити деякі покупки поки не в змозі”, “можемо собі дозволити придбати практично все, що хочемо”;
- відповідаючи на питання про рівень освіти, зазначили, що мають середню спеціальну або вищу (незакінчену вищу) освіту;
- найчастіше відчують спільність інтересів з представниками середнього класу;
- серед друзів та близьких знайомих переважають представники середнього класу.

** Ті респонденти, які віднесли себе до середнього класу (за тричленною шкалою – вищий, середній та нижчий класи), але не ввійшли до “ядра” середнього класу, віднесені до периферії середнього класу. Ці групи порівнювалися із групами респондентів, які віднесли себе до вищого і нижчого класів.

Регіони

Події Центру Разумкова

ЦЕНТР РАЗУМКОВА ВЗЯВ УЧАСТЬ У ГЛОБАЛЬНОМУ САМІТІ *THINK TANKS* У ЖЕНЕВІ

4-7 грудня 2014р. у Женеві проходив Глобальний Саміт Аналітичних Центрів, організаторами якого виступили Програма аналітичних центрів та громадянського суспільства Університету Пенсільванії (TTCSF) та женецький Graduate Institute, за підтримки Офісу ООН в Женеві, Уряду Швейцарії та інших партнерів.

У Саміті взяли участь представники близько 60 провідних аналітичних центрів світу. Центр Разумкова, який був єдиним учасником форуму від України, представляв заступник-генерального директора – директор політико-правових програм Юрій Якименко.

Саміт проходив під гаслом “Аналітичні центри, публічна політика і врядування: національні, регіональні та глобальні перспективи”. Представники аналітичних центрів обговорили потенціал співпраці з міжнародними організаціями та урядами національних держав у вирішенні глобальних проблем, роль аналітичних центрів у публічній політиці та врядуванні, їх можливості у врегулюванні криз, реагуванні на виклики і загрози глобального та регіонального характеру.

За підсумками Саміту мають бути узагальнені і сформульовані рекомендації для міжнародних організацій, урядів, політиків, донорів та самих Think Tanks.

КРУГЛИЙ СТІЛ “СЕРЕДНІЙ КЛАС В УКРАЇНІ: ЖИТТЄВІ ЦІННОСТІ, ГОТОВНІСТЬ ДО АСОЦІАЦІЇ (ОБ’ЄДНАННЯ) І ПРОСУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ СТАНДАРТИВ”

16 грудня 2014 р. Центр Разумкова за фінансової підтримки Уряду Канади, наданої через Міністерство закордонних справ, торгівлі і розвитку Канади (DFATD) провів **Круглий стіл на тему: “Середній клас в Україні: життєві цінності, готовність до асоціації (об’єднання) і просування демократичних стандартів”**.

До Круглого столу було підготовлено **спеціальний випуск журналу “Національна безпека і оборона” (№1-2, 2014)**, в якому вміщені результати аналітичного та соціологічного досліджень Центру Разумкова та Інституту демографії соціальних досліджень НАН України – головна увага приділяється окресленню та аналізу особливостей формування середнього класу в Україні.

Під час Круглого столу було обговорено такі питання:

- “Серединний клас” (група населення із середніми доходами): чи може він бути базою формування українського середнього класу?
- Чи готовий український середній клас до асоціації і просування демократичних стандартів?
- Чи зможе український середній клас сформуватися самостійно (“знизу”), чи йому потрібна підтримка з боку держави (влади)?

ВІЗИТ ДО БЕРЛІНА ТА БРАНДЕНБУРГА

З 23 по 28 листопада 2014р. експерт економічних програм Центру Катерина Маркевич взяла участь у програмі візиту до Берліну та Бранденбургу представників економічних інституцій України “Розвиток малого та середнього бізнесу як двигун економічної конкуренції”, що відбувся за підтримки Фонду Фрідріха Науманна за Свободу (Україна та Білорусія). У програмі взяли участь представники органів місцевого самоврядування, аналітичних центрів, бізнесу, Торгово-промислової палати України та Асоціації платників податків в Україні.

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ЕКОНОМІЧНИХ І ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА РАЗУМКОВА

Адреса: 01015, Україна, Київ, вул. Лаврська, 16
Телефон: (044) 201-11-98, факс.: (044) 201-11-99
Зворотній зв’язок: newsletter@razumkov.org.ua